

KLASA: UP/I-960-03/03-07/49

URBROJ: 558-03/3-03-3

Zagreb, 16. srpnja 2003.

Na temelju članka 202. stavka 1. Zakona o općem upravnom postupku ("Narodne novine" broj 53/91), članka 26. stavka 1. Zakona o mjeriteljskoj djelatnosti ("Narodne novine" broj 11/94) i članka 8 stavka 1. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila ("Narodne novine" broj 82/02), u povodu zahtjeva za tipno ispitivanje mjerila tvrtke Danfoss d.o.o., Heinzlova 6a, Zagreb, radi odobravanja tipa mjerila, ravnatelj Državnog zavoda za normizaciju i mjeriteljstvo izdaje

TIPNO ODOBRENJE

1. Odobrava se tip mjerila:
  - vrsta mjerila: Mjerilo toplinske energije
  - tvornička oznaka mjerila: SHARKY-HEAT
  - proizvođač mjerila: HYDROMETER GmbH
  - mjesto i država proizvodnje mjerila: Ansbach, Njemačka
  - službena oznaka tipa mjerila: HR Q-2-1026
2. Mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja mogu se podnositi na ovjeravanje.
3. Ovo tipno odobrenje vrijedi 10 godina.
4. U prilogu ovom tipnom odobrenju su podaci propisani u članku 9. stavku 2. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila.

Obrazloženje

Tvrtka, Danfoss d.o.o., Zagreb, podnijela je ovom Zavodu, 17. travnja 2003., zahtjev za tipno ispitivanje mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja. Uz zahtjev je priložena tehnička dokumentacija o mjerilu i potreban uzorak mjerila.

Tipnim ispitivanjem mjerila iz točke 1. ovog tipnog odobrenja provedenim sukladno Pravilniku o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila i izvješćem o ispitivanju, utvrđeno je da mjerila zadovoljavaju mjeriteljske zahtjeve propisane Pravilnikom o mjeriteljskim zahtjevima za mjerila toplinske energije ("Narodne novine" broj 25/00) i da su prikladna za uporabu.

Ovo tipno odobrenje vrijedi 10 godina na temelju članka 8. stavka 2. Pravilnika o načinu na koji se provodi tipno ispitivanje mjerila.

Slijedom navedenog odlučeno je kao u izreci ovog tipnog odobrenja.

Upravna pristojba po tarifnom broju 1. i 2. Zakona o upravnim pristojbama ("Narodne novine" broj 8/96) u iznosu od 20,00 kn i 50,00 kn naplaćena je od podnositelja zahtjeva i poništena na zahtjevu.

Prilog: kao u tekstu ([5 str.](#))

R A V N A T E L J

dr. sc. Jakša Topić, dipl. ing.

Dostaviti:

1. Danfoss d.o.o., Heinzelova 6a, 10000 Zagreb
2. OMP PJ – Zagreb, Osijek, Rijeka, Split
3. Pismohrana, ovdje
4. Glasilo Zavoda

1. TEHNIČKI OPIS MJERILA

1.1. Izvedba

Mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT je cijelovito mjerilo toplinske energije koje se sastoji od računske jedinice, ultrazvučnog mjerila protoka i para mjerila temperature.

Mjerilo protoka može se ugraditi u polaz ili u povrat kruga za izmjenu topline. Mjerilo protoka čvrsto je spojeno s računskom jedinicom.

Par mjerila temperature čine otpornički termometri Pt 100 ili Pt 500 koji su spojeni s računskom jedinicom. Termometri se moraju ugraditi u polaz i u povrat kruga za izmjenu topline uvijek simetrično i to tako da se mogu neposredno zamijeniti, a moguća je i ugradnja jednog mjerila u kućište mjerila protoka.

1.2. Način rada

Nosilac topline je voda. Obujam vode koja u određenom vremenskom razmaku proteće kroz mjerilo protoka ovisi o brzini gibanja vode, koja se kod ultrazvučnog mjerila protoka određuje na temelju mjerena vremenske razlike prolaska ultrazvučnog impulsa istim putem u smjeru protoka vode i u smjeru suprotnome od smjera protoka vode.

Računska jedinica mjerila toplinske energije prima signale iz mjerila protoka i para mjerila temperature. Na temelju izmjerene temperaturne razlike između polaza i povrata kruga za izmjenu topline i izmjerenoj obujma vode koja je protekla kroz mjerilo protoka, uzimajući u obzir toplinski koeficijent vode, računska jedinica izračunava iznos predane toplinske energije te je prikazuje na LCD pokaznome uređaju.

Pokazni LCD uređaj mjerila toplinske energije može prikazati i druge veličine koje ne podliježu mjeriteljskom nadzoru.

1.3. Namjena

Mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT odobrava se za mjerjenje toplinske energije u svrhu obračuna.

2. TEHNIČKI PODACI O MJERILU

2.1. Napon napajanja

- istosmjerni napon 3 V ...10 V, ili
- baterija napona 3,0 V.

2.2. Granice temperaturnog opsega primjene računske jedinice Θ : 0 $^{\circ}\text{C}$ ...150 $^{\circ}\text{C}$.

2.3. Granice temperaturne razlike $\Delta\Theta$: 3 K ...147 K.

2.4. Granice temperaturnog opsega primjene mjerila protoka Θ : 10 $^{\circ}\text{C}$ ...90 $^{\circ}\text{C}$.

2.5. Mjeriteljske značajke mjerila protoka

Nazivni promjer, DN (mm)	15/20	15/20	20
Trajni protok q_p (m^3/h)	0,6	1,5	2,5
Omjer trajnog protoka i donje granice protoka q_p/q_i		100 : 1	
Omjer trajnog protoka i gornje granice protoka q_p/q_s		1 : 2	

2.6. Razred točnosti: 2.

2.7. Najveća dopuštena pogreška: $E = \pm (3 + 4 \times \Delta\Theta_{\min}/\Delta\Theta + 0,02 \times q_p/q) \%$.

2.8. Najveća dopuštena duljina neoklopljenih kabela mjerila temperature:

- za mjerilo Pt 100: 3 m
- za mjerilo Pt 500: 6 m.

2.9. Nosič topline: voda.

2.10. Položaj ugradnje mjerila protoka: vodoravno ili uspravno.

2.11. Mjesto ugradnje mjerila protoka: u polaz ili u povrat kruga za izmjenu topline.

2.12. Najveći dopušteni radni tlak: 16 bar.

2.13. Razred radnog okruženja: C.

3. CRTEŽI I SLIKE ZA PREPOZNAVANJE MJERILA

Crtež/slika	Sadržaj crteža/slike
Slika 1	Fotografija mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT
Slika 2	Prikaz stavljanja natpisne pločice i znaka ovjere na mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT
Slika 3	Prikaz zaštite mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT od neovlaštenog pristupa (otvoren zaštitni poklopac)
Slika 4	Prikaz zaštite mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT od neovlaštenog pristupa (zatvoren zaštitni poklopac)

4. NATPISI I OZNAKE

4.1. Na natpisnoj pločici mjerila toplinske energije, koja se nalazi na bočnoj strani mjerila (slika 2), moraju biti ovi natpisi i označke:

- tvrtka, odnosno ime ili znak proizvođača
- tvornička oznaka – tip mjerila toplinske energije
- godina proizvodnje
- tvornički broj
- službena oznaka tipa
- gornja granica temperaturnog opsega ($\Theta_{\max}$) i donja granica temperaturnog opsega ($\Theta_{\min}$)
- gornja granica temperaturne razlike ($\Delta\Theta_{\max}$) i donja granica temperaturne razlike ($\Delta\Theta_{\min}$)
- gornja granica protoka (q_s), trajni protok (q_p) i donja granica protoka (q_i)
- najveći dopušteni radni tlak
- nazivni napon napajanja
- razred točnosti
- mjesto ugradnje mjerila protoka (u polaz ili u povrat)
- gornja granica temperaturnog područja primjene mjerila protoka ($\Theta_{mp\ max}$)
- položaj mjerila protoka pri ugradnji (vodoravno ili uspravno).

4.2. na kućištu mjerila protoka mora se nalaziti strelica za označavanje smjera protoka tekućine

5. POSTUPAK OVJERAVANJA, ŽIGOSANJA I ZAŠTITE OD NEOVLAŠTENOG PRISTUPA NAKON OVJERAVANJA

5.1. Najveće dopuštene pogreške mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT određene su Pravilnikom o mjeriteljskim zahtjevima za mjerila toplinske energije ("Narodne novine" broj 25/00).

5.2. Mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT ovjerava se kao cijelovito mjerilo prema točki 5.6. hrvatske norme HRN EN 1434-5:1998 i prema naputku proizvođača.

U postupku ovjeravanja mjerila koristi se servisni način rada s povećanom rezolucijom prikaza toplinske energije, čime se olakšava postupak ovjeravanja mjerila. Nakon ovjeravanja, mjerilo toplinske energije se mora vratiti na normalan način rada i zaštititi od neovlaštenog pristupa parametrima za ovjeravanje.

Barem u jednoj ispitnoj točki mora se utvrditi da se prikaz vrijednosti toplinske energije u načinu rada s povećanom rezolucijom slaže s prikazom vrijednosti u normalnom načinu rada.

5.3. Ispravno mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT, žigoše se postavljanjem godišnjeg ovjernog žiga u obliku naljepnice na mjesto prikazano na slici 2.

5.4. Mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT se nakon ovjeravanja, zaštićuje od neovlaštenog pristupa, postavljanjem:

- zaštitnog žiga u obliku naljepnice na mesta pristupa parametrima, kao što je prikazano na slici 3
- žiga za utiskivanje na plombu, na mjestu spoja kućišta i zaštitnog poklopca, kao što je prikazano na slici 4.

5.5. Ustanovama ovlaštenima za ispitivanje, odnosno ovlaštenim ispitnim laboratorijima za toplinsku energiju, moraju se na njihov zahtjev staviti na raspolaganje ispitni moduli potrebni za ovjeravanje mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT.

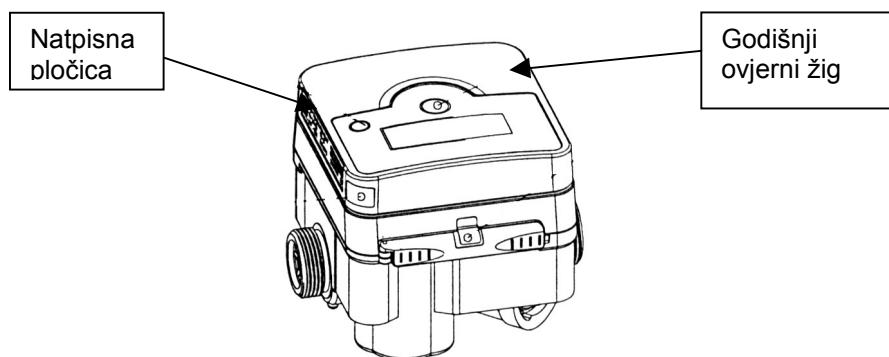
5.6. Uz svaki se uređaj moraju priložiti upute za uporabu i upute za ugradnju.

6. ZAŠTITA OD NEOVLAŠTENOG PRISTUPA KOJU PROVODI ISPORUČITELJ TOPLINSKE ENERGIJE

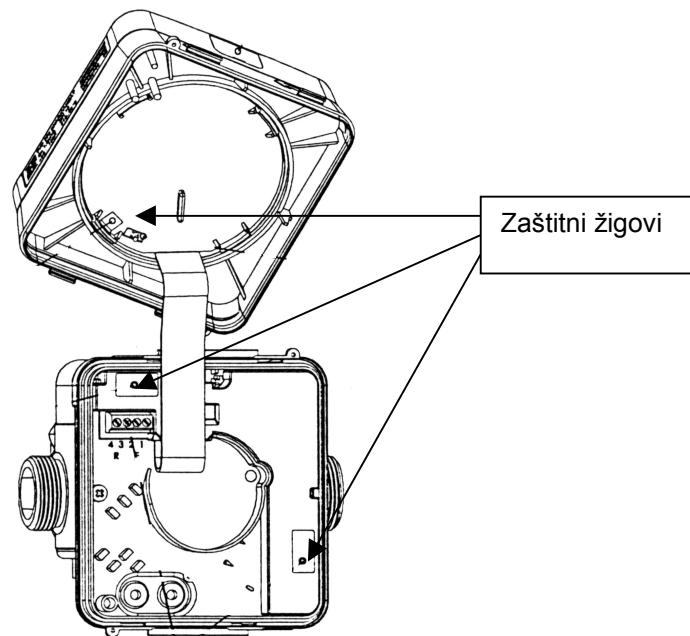
6.1. Isporučitelj toplinske energije mora, nakon ugradnje mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT, plombama zaštititi mjerila temperature od neovlaštenog pristupa.

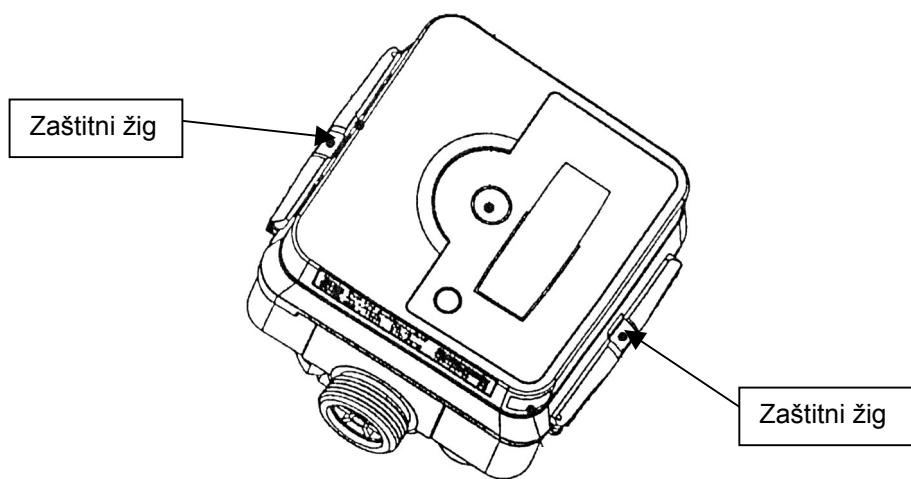
Slika 1: Fotografija mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT

Slika 2: Prikaz stavljanja natpisne pločice i znaka ovjere na mjerilo toplinske energije tipa SHARKY-HEAT

Slika 3: Prikaz zaštite mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT od neovlaštenog pristupa (otvoren zaštitni poklopac)

Slika 4: Prikaz zaštite mjerila toplinske energije tipa SHARKY-HEAT od neovlaštenog pristupa (zatvoren zaštitni poklopac)